

19. mars 2024

Til:
Gjøvik kommune
Deres ref.: 21/3794 – 37 /AANEK

Høringsuttalelse til forslag til reguleringsplan for Kluke massemtak

Naturvernforbundet har i uttalelse datert 17.01.2022 gått inn for at det skal utføres konsekvensutredning i forbindelse med regulering av Kluke massemtak.

Bakgrunnen for kravet, som er omtalt i plandokumentets kap. 6, er blant annet at det i det planlagte området er gjort funn av de rødlistede artene ask og kåltistel som har status som henholdsvis sårbar og sterkt truet. Naturvernforbundet mener også at det er uvisst hvor godt området er kartlagt med hensyn til truede arter og biologisk mangfold, og har dessuten pekt på behov for utredning av mulig avrennings-/ forurensningsfare til elva Vismunda.

Naturvernforbundet viser til at Gjøvik kommune tidligere i år har vedtatt en omfattende plan for bygging av næringspark ved Vismunda. NRKs dokumentarserie «Oppsynsmannen» har tydeliggjort omfanget av bit for bit-nedbygging av norsk natur. Per minutt går 79 m² natur tapt. Sumeffekten av alle disse bit for bit-nedbyggingene er formidabel. Arealendringer er i 90 % tilfellene årsaken til at arter trues av utryddelse. Artsdatabankens rødliste for arter 2021, viser at ca. 25 % av de kjente artene i Norge har havnet på rødlista (2456 arter).

Naturvernforbundet mener det er manglende helhet i reguleringsplanens omtale av planlagt tiltak. I dokumentets kapittel 5.1.5 heter det at den ene delen av området vurderes å ha «noe verdi» og at påvirkningen av det planlagte tiltaket vurderes til «ferringet» til «sterkt ferringet». Den andre delen av området som er planlagt oppfylt vurderes å ha «ubetydelig verdi» til «noe verdi», og påvirkningen av det planlagte tiltaket vurderes her til «noe ferringet» til «ferringet».

Naturvernforbundet mener hele området må ses under ett og at ravinedal som naturområde i seg selv er verdifull og bør bevares. Den foreslåtte planen innebærer total forandring av område og landskapstype. Elvenatur med tilgrensende skogområder har rikt biologisk mangfold og bør forvaltes med forsiktighet.

Uten å kunne legge en konsekvensutredning til grunn for videre planleggingsarbeid, er det Naturvernforbundets overordnede syn at man mangler nødvendig kunnskap for å gå videre med reguleringsplanen av Kluke massemtak, og at tiltaket derfor bør avvises.

Sekundært mener Naturvernforbundet at reguleringsplanen uansett ikke bør vedtas før det er planlagt avbøtende tiltak i form av restaurering av ferringet natur et annet sted. Videre må det være en forutsetning at det utarbeides planer for avbøtende tiltak i form av planer for å flytte vegetasjon, minimere fare for forurensning av jord og vann og hindre spredning av fremmede arter med videre. Naturvernforbundet vil konkret bemerke følgende:

Det planlegges for mottak av 290 000 m³ rene masser fra bygge- og anleggstiltak i regionen. Masser som skal mottas er av jord og stein. Det skal ikke knuses stein innenfor planområdet. Det må forutsettes at det virkelig er *rene masser* som vil bli deponert. Naturvernforbundet frykter uansett mulig forurensning fra de lagrede massene til jord og vann. Dette gjelder særlig fra syredannende leirskifer som er påvist her i området i forbindelse med planarbeid for firefelts E6 Moelv–Lillehammer (Brøttumformasjonen). Spesielt mener vi det er grunn til å frykte forurensning og avrenning til Vismunda.

Vismunda er habitat for blant annet mjøsørret og harr. Det er uakseptabelt med inngrep i vannstreng og kantsoner. Avrenning fra fylling kan være svært uheldig for fisk og bunndyr. Vismunda er gyteelv for mjøsørret, og alle inngrep som svekker fiskebestandene må avvises. Om utfyllingen av ravinen tillates, må det iverksettes tiltak som sikrer mot avrenning og sig av surt/giftig vann og slam/finstoff som sedimenterer vassdraget.

Planter som er truet (f.eks. ask) må flyttes slik det er beskrevet i kapittel 5.1.5. Naturvernforbundet mener det kan være vanskeligere å lykkes med en slik flytting enn det gis inntrykk av, men forutsetter likevel at eksemplarer av truede arter flyttes til annet egnet voksested før tiltak kan igangsettes. Det må stilles rekkefølgekrav til dette.

Naturvernforbundet støtter Statsforvalterens kommentar om at det ved mottak av masser må lages en plan for å unngå spredning av fremmede arter. Videre mener vi det må lages en egen plan for hvordan matjorda skal bevares. Dette gjelder både matjord fra jordet der den nye veien inn til gården skal anlegges og dyrka mark i bunnen av ravinen.

Naturvernforbundet viser avslutningsvis til FNs naturmøte (COP 15) i Montreal hvor man ble enige om at 30 % av verdens areal skal vernes innen 2030. Alle naturinngrep må sees i lys av dette. Kommunene forpliktes til mer bærekraftig og arealnøytral arealplanlegging.

Med hilsen

Naturvernforbundet i Gjøvik, Toten og Land
v/ leder Petter Nilsen

Naturvernforbundet i Innlandet
v/ leder Ole Midthun

www.naturvernforbundet.no/Innlandet

innlandet@naturvernforbundet.no

916 94 760